

Z CIZÍCH REVUÍ

a) *Revue française.*

Revue d'infanterie.

Čís. 426, březen 1928.

Jean des Vignes-Rouges VI.: *Mužové odvahy.* (Dokončení.)

Plukovník Alléhaut: *Motorisace.* II. (Pokračování.)

V této stati věnuje autor pozornost manévrum anglické motorisované brigády u Salisbury v srpnu 1927 a odvozuje z nich některá poučení.^{*)}

1. cvičení (pochod ve dne). Cvičení ukázalo, že motorisované jednotky, přemísťující se za dne, jsou na silnicích velmi zranitelné a dají se snadno zjištit letectvem. Mimoto i vozidla, schopná pohybu v rozmanitém terénu, narazí často na nepřekročitelné překážky, které budou musit objížděti. Nemohou tedy operovati v každém terénu.

2. cvičení. Noční pochod. Ukázalo se, že pohyby četných motorových vozidel v noci, za úplné tmy, jsou možné jen na velmi krátkých tratích a v terénu dříve důkladně prozkoumaném.

2. den manévru. 3. cvičení. Útok. (Viz obr. 1. článku mjr. Vysloužila.) Obránce rozmístil svou pěchotu mezi vršky E, D (Sidbury Hill), H (Clarendon Hill). Za nimi umístil dělostřelectvo. Mezi vršky D a B byl malý vršek Chalkpitt, který skýtal dobrá flankoviště. Tam stála motorová kulometná četa s malým oddílem pěchoty. V záloze byla jedna rota pěchoty za vrškem D.

Útočník se rozhodl útočiti dvěma prapory na Sidbury (D), jedním praporem na Clarendon (B), a podporovati útok 5. praporem tanků, jednou rotou motorisovaného kulometného praporu a 9. oddílem pol. dělostřelectva. Jeden prapor byl v záloze.

Před všeobecným útokem musil však býti vyčištěn vršek Chalkpitt (nebezpečná flankoviště). To měla provést jedna rota 5. praporu tanků; oddíl děl. polního (motorisovaného) měl chrániti křídla tohoto částečného útoku palbou dymnými granáty na Sidbury (D) a Clarendon (B). Jedna rota motorisovaného kul. praporu vyrazejíc z prostoru Z měla obsaditi vršek

Chalkpitt, jakmile bude tanky vyčištěn.

Ve skutečnosti se ukázalo, že s danými dělostřeleckými prostředky nelze zahaliti do mlhy současně vršky Sidbury a Clarendon (D i B). Ježto však vál příznivý vítr od jihu, střelilo se jen na Clarendon a dým, táhnoucí se k severu, oslepil pěchotní děla na Sidbury, takže mohla střeliti jen nazdařbůh. Tanky dorazily na Chalkpitt a rozhodčí usoudil, že jsou pány tohoto vršku.

Ve zprávě o manévrech se neříká, dostaly-li se kulometry motorisovaného kulometného praporu snadno na Chalkpitt, aby obsadily vršek dobytý tanky. Rovněž není řeči o pokusech o protiútok obráncovy pěchoty. Nebylo asi žádného protiútku, ježto 1 pěší rota na severozáp. svazích Sidbury stála příliš excentricky.

Pak začal všeobecný (hlavní) útok. Co se týká útoku na Sidbury (o útoku na Clarendon Hill není zpráv), byl asi takový: Před pěchotou postupovala rota tanků, chráněná s boků malými tanky.

Část tanků, pronikajíc mezi Sidbury a Chalkpitt, měla za úkol napadnouti dělostřelectvo za vrškem D; mimo to 1 četa děl měla podporovati útok tanků. Druhá četa téže baterie byla připravena zahájit palbu na objevivší se nepřátelské dělostřelectvo. Útok tanků byl doprovázen též letadly (jednosedadlovými). Postup útočících vojsk byl chráněn dymovou clonou, vypuštěnou zvláštním tankem, který jel podél nepřátelské posice.

Ačkoli relace o manévrech jsou velmi neúplné, lze z nich usouditi asi toto:

V útoku je naprosto nutné chrániti tanky a jiná motorová vozidla umělými mlhovými clonami. Jen tak můžeme obranným protitankovým zbráním znemožniti přesnou palbu; jinak by bylo v krátké době mnoho tanků zničeno. Rychlost tanků nebude dostatečnou ochranou před protitankovými děly.

Dělostřelectvo podporující útok motorových vozidel musí býti bohatě dotováno dymnými střelami.

Co se týká speciálního tanku, užitého při cvičení k vytvoření dymové clony, lze skoro najisto říci, že by byl zničen dříve, než by mohl splniti svůj úkol — anebo by musil býti tak silně obrněn, že by mu obyčejná protitanková děla nemohla uškoditi.

^{*)} Viz čl. majora Vysloužila: „Anglická motorisovaná armáda“ v 3. čísle letošních V. R. Odkazují naň čtenáře, pokud se týká kritiky jednotlivých cvičení, obsažené v této recenzi.

Tanky vniknou snadno do posice hájené jen kulomety. Nemohou však dobytý terén udržeti. Zastaviti se nesmějí, neboť jen v pohybu jest jejich spása. Nejde-li hned za tanky obyčejná pěchota, která by dobytý terén udržela, je každý úspěch tanků docela efemerní.

S hlediska obrany: lze považovati za jisté, že náhlý vpád tanků do obranné posice, nechráněné zvláště silnými překážkami, bude neodolatelný a bude mít také veliký morální účinek. Budě-li však obránce mít dosti protitankových zbraní (v budoucí válce to bude naprosto nutné), nebude úloha tanků tak snadná. Dýmové clony mohou sice obránci znemožniti přesnou palbu, takže tanky snadno prolomí 1. linii. Budě-li však obrana učleněna značně do hloubky, dostanou se tanky, jakmile projdou dýmovou clonou, do přesné palby zbraní, umístěných v hloubi posice. Zatím postoupí obráncevo zálohy, podporované event. i motorisovanými vozidly, pod ochranou vlastní i dělové palby kupředu a provedou protiútok — jestliže se ovšem útočník nepostaral o to, aby za jeho tanky ihned postoupila obyčejná pěchota s úlohou obsaditi a uhájiti terén tanky dobytý.

V obraně všude tam, kde může zadržeti stroj, pozbývá statická obrana (systém palby, pevně usazené na terénu) svého bývalého významu. Palebný systém vyžaduje ještě větší hloubky než dosud u speciálních zbraní proti motorisovaným obrněným vozům. Obrana musí býti dynamická: co nebudeme moci udržet, toho musíme ihned dobýt protiútokem zpět.

3. den cvičení. Manévr motorisované brigády proti jezdecké brigádě. Z tohoto cvičení znova vyplývá, že zdalší útok tanků, za nimiž nejde pěchota, která by dobytý terén udržela, nemá smyslu. Tanky dobyly totiž svého cíle, ale uplynulo půl hodiny, aniž přišla nejmenší částice pěchoty obsaditi tento cíl; protivník provedl protiútok a snadno dobyl zpět ztracené posice.

Rovněž proti lesíkům u Tidworthu (obr. 2. článku majora Vysloužila), obsazeným pěchotou, nemohly tanky ničeho zmoci a pěchota útočnickova bojovala tam nerozhodně po celé cvičení s obráncem. Útok musil býti opakován, tentokrát za těsné součinnosti tanků a pěchoty, takže bylo nakonec útočnickovi přiznáno vítězství.

4. den cvičení, při němž šlo o to odříznouti zadnímu voji složenému ze všech zbraní ústup k hlavním silám, ukázal, že: tanky jsou bezmocné v zalesněném terénu a že nemohou

zabrániti tomu, aby se protivník v noci nedostal skrze linie, strážené jen tanky. Tak se stalo, že zadní voj v noci prošel řetězem tanků a dostal se nerušeně k svým hlavním silám.

Autor se zmiňuje ještě krátce o francouzských manévrech v Lotrinsku, kde se užilo motorisovaných vozidel hlavně k přesunu, a činí tyto všeobecné závěry:

Jak z anglických, tak i francouzských manévru vyplývá, že ve všech bojových situacích nebyla motorisovaná vozidla s to, sama o sobě dosáhnouti úplného a trvalého úspěchu.

K takovému úspěchu je potřebí obyčejné pěchoty, která by využila úspěchů tanků, udržela terén a též utvrdila vítězství.

Na obou manévrech nebylo příležitosti viděti motorisovaná vozidla při přezvědech. Lze však souditi, ježto přezvědy znamenají často boj, že motorisovaná přezvědná jednotka bude s to splniti svůj úkol jen tehdy, bude-li organicky obsahovati vhodné množství pěchoty, transportované ovšem na motorových vozidlech až k místu, kde se jí má užiti.

Pěchota musí za útoku postupovati hned za tanky. Aby je pak nezdržovala, musí býti lehká a pohyblivá — proto musí zanechat zpět všecko zbytečné zatížení, nebo musí býti dovezena skoro až na bojiště, aby nebyla unavena.

Rychlost motorového vozidla nestačí k jeho bezpečnosti. Bude nutno chrániti vozidla dýmovými clonami. Vytvořiti takové clony je ekonomické, rychlé a není k tomu potřebí zvlášť přesné palby — jenom příznivého počasí.

V terénu, který se hodí pro manévr motorisovaných sil, bude úspěch obrany záviseti spíše na pohyblivosti obrany, na obraně dynamické. Nutno se členiti do značné hloubky a vyzbrojiti se velkým počtem protitankových zbraní, které jsou neúčinnějším prostředkem obrany proti motorisovaným obrněným vozidlům. Protiútoky obránce budou mít tím větší a rychlejší úspěch, čím spíše budou podporovány motorisovanými bojovými prostředky.

Blízko fronty nelze prováděti ve dne transporty na motorových vozidlech. Neuždou leteckému pozorování, někdy i bombardování. Ve dne lze se přesunouti jen mimo silnice, v útvech rozptýlených a za důkladného využití všech skrytů terénu.

Major A.: Řešení práce z taktiky, dané při písemných zkouškách do válečné školy v Paříži v prosinci 1927.

Námět se týkal pěší divise, zasazené na křídlo sestavy ke krytí tohoto

křídla. Podané řešení je tak obsáhlé, že pochybujeme, že by kandidáti mohli vypracovati podobné správné a promyšlené řešení za nějakých 6—7 hodin.

Major Escudier: Letectvo ve spojení s pěchotou. (III.) (Dokončení.)

V tomto článku pojednává autor o tom, jak se pěchota má a může brániti před nepřátelským letectvem.

Pěchota má instinktivní obavu před nepřátelským letectvem. Této obavy jednak využijeme k tomu, abychom pěšáka navykli zastírání před leteckým pozorováním, jednak proti ní bojujeme tím, že zdůrazňujeme sílu a účinek pěchotní palby na nízko létající letouny.

Pěchota musí umět rozpoznati všechny naše letouny podle obrysu (časté návštěvy na letišti) a musí míti pozorovatele v tomto směru zvláště zhlédlé v svých velitelských družstvech a rojích. Pěchota musí si vštípit v paměť, že každý nepřátelský letoun je nebezpečný.

Pasivní prostředky obrany proti letadlům: skrytí a zastírání. Na pochodu ve dne členíme proudy, táhneme na okrajích silnic, a je-li možno, i po polích podél silnice. Bojové trény (a dělostřelectvo) neklusají, ježto jinak zdvihají mnoho prachu; využijí cest se stromoradií. Automobilní kolony a automobilové dělostřelectvo jezdí jen v noci, ježto ve dne jest je příliš viděti. Musíme-li provéstí přesun na automobillech ve dne, chráníme jej co možná stíhacím letectvem. Jde-li o přesuny veliké (aut.), nutno je chrániti i ve vzdálenosti 50 km od fronty; jinak by neunikly pozorování zvědného letectva, létajícího ve velkých výškách. Stejně ochrany může si vyžádati denní přesun větších pěchotních celků blízko fronty v době krise.

Největší opatrnost zachováváme v pásmu 15—20 km od fronty. Tu členíme jednotky ve dne na malé skupiny, které se musí vyhýbatí nápadným místům (křižovatkám, mostům, vesnicím) a musí-li jimi projíti, tedy rychle a po malých částech. Při tom organizujeme pozorování oblohy i aktivní protiletadlovou obranou. Blíží-li se letoun (nepřátelský), dá pozorovatel nápadné znamení. Proto musí každý věděti, kde pozorovatel stojí. Dá-li se pěchota spatřiti nepřátelským letounem v pásmu 10 km od fronty, může se nadíti i dělové palby.

Nejlepší ochranou před pozorováním je: zastavití ihned pohyb (nebrání-li tomu úkol), ustoupiti se silnice, zůstatí ve stínu. Při tom se pěšáci nedívají vzhůru, aby nebyli viděti bílých obličejů.

Dbá-li pěchota těchto opatření,

může býti jista, že ji letoun nezpouze, letí-li ve výši 2000—4000 m. Horší je to s vozy, které se mohou skrýti jen ve stromoradiích anebo v hlubokých úvozech.

V noci nás obyčejně prozradí světla a ohně. Za měsíčních nocí musíme na silnicích dbáti skoro téže opatrnosti jako ve dne. Užije-li nepřátelský letoun osvětlovacích raket, zastavíme se.

Kantonování se prozradí obyčejně vozovými parky.

Tábory se prozradí kouřem a vyšlapanými stezkami, které do nich vedou. V táborech musíme pro případ poplachu připravití úkryty a zákopy (i pro koně).

Při postupu hledíme co nejvíce využití všech skrytů před letcem. Musí-li pěchota postupovati odkrytým terénem, může s sebou nésti větve, slámu a j. k zastírání.

Aktivní prostředky. Výchovou a výcvikem zbavíme pěchotu strachu před nízko létajícími letouny, které působí dojem více morálním než skutečným účinkem své palby, který je na rozptýlené cíle velmi nepatrný. Pilot nemůže střeliti na body, nýbrž jen na pásma. Zato může býti účinek palby s letounu značný na husté formace.

Pěchotě musíme vštípit, že je se svými kulomety proti letcům ve značné výhodě. Účinek kulometné palby na nízko létající letouny (do 1000 m) je značný. Nemusí se vždy projevit okamžitě, na první pohled. Autor článku tvrdí, že na př. všechny francouzské letouny, které za války vykonávaly pěchotní posílání, byly zasaženy střelami pozemních kulometů.* Proto musíme již v míru vychovávatí u pěchoty přesvědčení, že aktivní obrana (palba z kulometů) je velmi účinná a značně vadí nízko létajícím nepřátelským letounům ve vykonávání jejich úlohy.

Kapitán Loustaunau-Lacau: Pěchota cizích států.

Německá pěchota. Výcvik.

Podává hlavní zásady výcviku německé pěchoty podle něm. předpisů Führung und Gefecht der verbundenen Waffen a Ausbildungsvorschrift für Infanterie.

V Přehledu cizích revuí přináší recenzi revue Kraftzug in Wirtschaft und Heer o německých tendencích v užití tanků a v motorisaci u armády.

*) Měl jsem sám příležitost viděti, jak se v našich liniích, asi 2 km od fronty zřítíl letoun, jehož posádka (pilot i pozorovatel) byla zasažena střelami pozemních kulometů.

P—K.

Gen. Rouquero: Douaumont během německého obsazení. (Pokračování.)

Tvrz se udržela proti francouzskému útoku, avšak nebyla bezpečna proti francouzskému přepadu, pokud její okolí nebylo solidně obsazeno a chráněno. Za tím účelem musila být ještě 24. května 1916 5. brandenburská divise vystřídána 2. bavorskou divisi, které připadl úkol protiútokem upevnití hájení tvrze, 5. divise byla skoro úplně zničena, její úhrnné ztráty byly: 37 důstojníků a 563 mužů mrtvých, na 3000 raněných a na 1200 nezvěstných. Z celé divise zůstala jediná rota, jež byla s to provádět protiútok. Akce 2. bav. divise se zdařila jen s velkými ztrátami. V dalším období bylo i u Verdunu cititi, že se Němcům nedostává síl, aby pokračovali v útocích, neboť potřebovali volné divise na ruské a rumunské frontě, jakož i na Sommě. Proto se připravili na obranu a opravili tvrz, jakož i upravili a přizpůsobili ji dlouhému a trvalému pobytu obránců. Jak důkladně však Němci upravovali tvrz, tak zanedbávali vnější posice, hlavně proto, že jim v tom překáželo francouzské dělostřelectvo. (Pokračování.)

Plk. Lucas: Vlastnosti velitele.

Autor, opíraje se o francouzské předpisy a o vlastní válečné zkušenosti předseval si vylíčiti, jaké vlastnosti mají mít velitelé různých velitelských stupňů. Jde o studii, která má ukázat, jak je třeba postupovati při výběru velitelů a jak třeba vychovávat důstojnický sbor.

K své práci používá výrazů franc. předpisu, kde vlastnosti jsou vyjádřeny slovy: pochopiti, připravit a vésti. Dále rozlišuje dva druhy velitelů: vysoké velení, t. j. počínaje velitelem armádního sboru a výše; podřízená velení, t. j. od velitele divise dolů. Rozdělení na tyto dva druhy je proto, že každý z těchto velitelů v jiném množství potřebuje znalostí ze tří zásadních vlastností.

Tak postupuje v svém výkladu a přichází k pojmu, že výklad vlastností lze rozdělit: na vlastnosti společné všem velitelům; na vlastnosti speciální vysokému velení; na vlastnosti speciální podřízeným. Dále rozděluje u všech těchto kategorií vlastnosti na schopnosti: intelektuální, profesionální a mravní. (Pokračování.)

Mjr. Janssen: Kůň a motor.

Studie je psána dělostřeleckým majorem gen. štábu a proto se obírá hlavně otázkou motorisace dělostřelectva,

pak teprve využitím motorů. Jest úplně objektivní a uvádí všechny známé přednosti i nevýhody jak koně, tak motoru. Stručně říkájící má tyto závěry:

Strategické použití motorů je určité výhodnější, ano po mnohé stránce předčí i nad železnici. Automobilum nelze snadno znemožnit jízdu, po stránce překvapení jsou výhodnější; soustředění s pomocí jich lze vésti všude a tajněji než po železnici, jejíž výkonnost a směr je nepříteli znám.

Po taktické stránce však má kůň více předností a proto bude ve většině případů používáno animálního pohybu. Též proto, že ve Francii je dostatek koní, aby mohlo být zajištěno jejich doplňování.

Výkonnost silnic. Podle uvedených tabulek přichází autor k závěru, že na stejné silnici je výkonnost animálního pohybu 200 tun za hodinu, kdežto výkonnost mechanického pohybu 600 tun za hodinu. Tedy zde motor trojnásobně převyšuje koně.

Výpočtem zjišťuje, že motor je po stránce ekonomické daleko úspornější jak co do investovaného kapitálu, tak i pokud jde o udržování.

Pohonné hmoty však nutno zajišťovati z prostředků země, aby nenastalo vyhladovění a nebylo znemožněno použití automobilů. Zároveň řeší otázku mobilisace automobilů a důkladně jejich využití.

Vše to vede autora k tomu, že nutno především motorisovati služby (nehledě k hlavním zbraním), aby se ušetřilo personálu, kterého bude potřeba k doplnění bojových jednotek. Při účelném motorisování, aniž se ohroží pohyblivost služeb, ale naopak se zvýší jejich výkonnost, lze u služeb pěší divise ušetřiti 400 mužů a 800 koní. U služeb armádního sboru (mimo svaz divisi) 200 mužů a 500 koní.

V závěru připomíná, že vývoj motorisace nutno pečlivě sledovati a využiti ho. Vždyť za války 6.000 aut vzrostlo na 95.000 jen ve francouzské armádě. Nyní má Francie na 1.000.000 automobilů v používání. Jako podklad použití stanoví:

úplné využití materiálu, který poskytnete mobilisace;

pro armádu zajistiti jen speciální vozidla, kterých je potřebí k dopravě těžkého dělostřelectva atd. a jež nejsou v civilním používání;

studovati vozidla, jež mají zajistiti pohyblivost v každém terénu.

Studie podává velmi dobrý názor na motorisaci.

Mjr. Desmazes: Srbské vítězství v r. 1914. (Pokračování.)

Operace rakouské V. armády byly zahájeny 12. srpna 1914. Přechod VIII.

a XIII. arm. sboru přes Drinu trval celý den, ač vlastně řeka byla hájena jen nepatrnými jednotkami 2. a 3. výzvy. Postup těchto dvou sborů byl kryt na jihu 42. honv. divisi, jež přešla u Zvornika, a IV. arm. sborem, jenž přešel u Mitrovice a Šabce. Na tento pohyb reagovalo srbské velení. Vydalo rozkaz o přesunu svého gros více na západ, a to 2. arm. do prostoru Šabac-Obrenovac a 1. arm. do prostoru Lazarevac.

13. srpna útok V. armády pokračoval, ale stihl jen na několik km východně od Driny. Přesto však Srbové neměnili svůj úmysl a pokračovali v pohybu svého gros na západ. Mimo to 3. armáda zesílila oddíly krytu dvěma pluky zálohy, aby lépe čelily nepříteli. Zbytek zálohy přitáhla blíže.

14. srpna se rozhodl velitel V. armády k energickému útoku, a to XIII. sborem podél Jadaru, VIII. sborem podél Lišnice na Cer Planinu. Útok však neměl velkého výsledku, hlavně v prostoru XIII. arm. sboru byl veden velmi pomalu, ač proti slabým silám nepřítel. Také u Šabce neprojevil IV. sbor úmyslu proniknouti, ba naopak Šumadijská divise I. sama, sotvaže stihla kryt u Šabce, útočila. Jan 42. honv. divise pronikla až do Krupaně a ohrožovala týl 3. armády. V tu dobu stihly divise 2. armády na vzdálenost denního pochodu a za směr měly Cer Planinu, t. j. severní křídlo V. armády. Spojení mezi nimi a Šum. divisi zajišťovala jezd. divise, jež měla též úkol působiti do boku V. armády (VIII. arm. sboru).

15. srpna útok V. armády pokračoval. XIII. sbor následoval za ustoupivším krytem, ale tak pomalu, že do večera postoupil o 6 km, a narazil na posíci odporu 3. armády (Drinské div. I a II). VIII. arm. sbor postupoval 9. divisi v údolí Lešnice, až narazil na odpor 3. armády. Jeho severní kolona, 21. divise postupovala s gros přes Cer Planinu a její dělostřelectvo s pěším plukem severněji na úpatí. Provedený postup asi 10 km. U Tekerše ještě před večerem gros narazilo na předvoj divise 2. armády. Tento předvoj bodákovým útokem směl zajištění a přepadal ostatní v táboře. Poté následoval panický ústup. Jejím bočným voji se nevedlo lépe. Ve 2 hod. 16. srpna přepadal je srbský prapor bočné ostrahy. Útok odražen. Za hodinu poté obnoven dvěma prapory s úspěchem a rakouský pluk se obrátil v bezhlavý útek, v němž pokračoval, až dostihl Driny. Tento den Srbové dokončili své soustředění a měli dvě divise 2. armády připraveny k útoku proti VIII. arm. sboru, jehož di-

vise byla v plném ústupu, čímž odhaleno severní křídlo V. armády.

U Šabce ustoupili Srbové o něco na jih, aby byli z dostřelu rakouského dělostřelectva, jež stálo na severním břehu Sávy. (Pokračování.)

Kpt. Andrieux: Vojenské tresty v římském vojsku.

Mjr. gšt. Vejmelka.

Ročník 97 (1927), čís. 77, listopad.

Gen. Rouquerol: Douaumont během německého obsazení. (Pokračování.) Během léta a podzimu připravili Francouzi svou situaci u Verdunu do té míry, že snadno mohli započítí ofensivu, jež měla uvolnit těsný kruh svírající pevnost. Útok je veden s převahou materiálu. Příprava trvala zase několik dní a započala 20. října 1916. Počinaje 24. započaly parciální útoky na frontě 3. divisi. Tvrz Douaumont a okolí bránila 54. něm. divise. (Pokračování.)

Mjr. Desmazes: Srbské vítězství v r. 1914. (Pokračování.)

Dne 16. srpna obnovil velitel V. armády přes to, že jeho divise na levém křídle panicky ustoupila, útoky na ostatní frontě a podařilo se mu, hlavně na jižním křídle, dosíci zřejmých úspěchů proti 3. armádě. Na severním křídle se 9. divise brání neorganisovaným útokům Moravské div. I. a kombinované divise. Toho dne znalo rak.-uh. vrchní velení, že proti jeho V. armádě je zasazena většina sil srbské armády, ale přesto nepodniklo nic, aby buď pomohlo této armádě, nebo aby využilo této okolnosti svou, dosud nepoužitou VI. armádou. Přestalo jen na vydání rozkazů; zasadilo jednu brigádu na jižní křídlo V. arm. a vydalo rozkaz, aby IV. arm. sbor energicky postupoval od Šabce na jih.

17. srpna nebylo na rak. straně změn. Boj u Šabce, ve středu fronty v údolí Jadaru a na jižním křídle zasazení p. brig., již čelila Moravská divise II. Srbské velení zatím přitáhlo 1. armádu na západní bojiště, a to zmíněnou již Moravskou div. II. dalo k použití 3. arm. Obě Timocké divise táhly směrem k 2. armádě.

18. srpna Rakušané dosahují úspěchu v údolí Jadaru. Naproti tomu Srbové útočí 2. armádou proti 9. divisi a zatlačují tuto divisi. 3. armáda na jižním křídle útočí a postupuje, čímž si uvolňuje ohrožené Valjevo. 2. armádě je dána k dispozici Timocká div. I. U Šabce opět ústup Srbů.

19. srpna nastal den rozhodného vítězství. 2. armáda definitivně porazila 9. divisi a vrhla ji zpět až skoro na Drinu, čímž ohrožovala ústup XIII. arm. sboru. Velitel V. armády neměl možnost zastaviti postup Srbů, proto

dal rozkaz k všeobecnému ústupu na západ od Driny. Ústup byl započat ještě před večerem a trval celou noc a celý den 20. srpna. V patách za V. armádou následovala 2. a 3. armáda. Dělovou palbou rušila přechod přes Drinu, ba podařilo se jí XIII. arm. sboru rozbiti most, čímž uveden zbytek v panický útěk.

Srbské velení obrátilo nyní zřetel na Šabac a během dalších dní podařilo se likvidovati tento oddíl, takže 23. srpna nebylo rakouského vojáka na srbském území.

Vinu na porážce má hlavně netečnost rakouského velení, jež věrně vypracovaným plánům ponechávalo VI. armádu v nečinnosti tak dlouho, až V. arm. vezme Valjevo. Dále II. armáda se nesměla mnoho angažovati, proto vel. IV. arm. sboru neútočil tak, jak by byl měl, a nepomohl V. armádě. To vše mělo za následek, že V. arm. zůstala v boji osamocena a byla poražena dříve, než jí mohl kdo pomoci.

Naopak srbské velení ihned vystihlo situaci a obrátilo své síly na západ a vhodným manévrem přinutilo nepřitele k ústupu za Drinu a pak teprve za Sávu. (Pokračování.)

Plk. Lucas: Vlastnosti velitele. (Pokračování.)

Dále se autor podrobně obírá definováním schopností vysokého velení a podřízeného velení. Probírá jejich vlastnosti intelektuální, profesionální a morální.

Všeobecně lze říci, že se studie týká jen osobností, jimž připadne velení vyšších jednotek. Nelze přece do jedné kategorie vlastností dáti velitele divise a velitele čety. Tito velitelé jistě nemusí a nesmějí míti stejné vlastnosti a schopnosti. V opačném případě by nemohl ani jeden z nich přesně a správně vyplniti svou úlohu, jež mu přísluší v boji.

Gen. Camon: Válečné umění.

Již v několika číslech této revue studuje autor válečné umění, hlavně podle válek Napoleonových. Jde o využití praktických skutečných případů pro období moderní války, při níž zásady válečného umění zůstaly stejné.

V politické studii manévru zůstala válka jako poslední argument. Uvádí tažení 1796, 1814 a 1815 v Belgii.

Pojetí a přípravu manévru; zde dává příklad na různých manévrech: u Milánu 1.—11. května 1796, u Arcola 15.—18. listopadu 1796.

Rozdělení sil na jednotlivé válečné bojiště. Zde má příležitost definovati mistrovství Napoleonovo, který v mnoha bitvách uměl soustřediti síly na hlavní bojiště, uměl vystoupiti se

zdrucující převahou, ač ve skutečnosti měl méně sil než jeho protivníci.

Pečlivým studiem historie nutno upevniti své jednotlivé znalosti a využiti jich k přípravě moderního válečnictví.

X.: Horské útvary v německé armádě. Německé velení poznalo, že se mu ve světové válce nedostávalo dobře vycvičených a připravených horských útvarů, jakými na př. disponovala rak.-uhers. armáda. Teprve během války improvisovalo se zdarem horské útvary, aby se mohlo zúčastniti velkých ofensiv v horách proti Italii, Rumunsku, Soluni atd. Tento nedostatek byl očištěn ihned po válce a do mírové armády byly pojaty speciální horské trupy.

Nyní jest to hlavně 7. divise, bavorská, jež se specialisuje na boj v horách.

Vysokohorské trupy jsou: jeden prapor; 2 roty minometů (v Mnichově a Kladsku); oddíl dělostřelectva (2 baterie); spojovací rota a zásobovací kolona.

Pro středohoří mělo býti u každé divise po jednom mysliveckém praporu. Jsou však jen tři.

Složení vysokohorského praporu: velitelství; spojovací četa (15 mužů, 3 psi a radlostanice); 3 pěší roty (každá 4 důst., 26. pdůst., 135 vojáků, 1 jízdní, 4 tažní koně a 6 soumarů pro leh. kul.); rota kul. (4 důst., 23. pdůst., 102 vojáků, 13 jízdních, 38 tažných koní a 46 soumarů) výzbroj je 12 kulometů.

Rota minometů má tři čety po 2 minometech. Vše na soumarech. Dělostřelectvo je vyzbrojeno hor. kanonem Škoda 75 mm vz. 1915. Organizace se podobá naší.

Armáda v míru má býti jen jádrem pro armádu ve válce, v níž mají místo i horské útvary. Předvídané složení horských trup jest: horská divise: 3 pluky po 3 praporech, hor. rota minometů, hor. rota spojovací, doprovodná hor. baterie, 2 pluky hor. děl. (materiál 75 mm a 77 mm). V pěchotě mají býti speciální roty lyžařů, horolezů a průvodců po horách. Horská brigáda: 4 prapory, hor. rota minometů, hor. rota spojovací, hor. doprovodná baterie, hor. oddíl. děl. (3 bat. kanonů a 1 bat. houfnic). V pěchotě jest opět rota průvodců po horách a četa horolezecká.

Výchově horských trup se v německé armádě věnuje velká péče a mnohé pěší prapory ubytované v příhodném terénu pěstují a cvičí se v jízdě na lyžích.

Mjr. gšth. Vejmelka.

b) Revues polské.

Saper i inżynier wojskowy.

Ročník V. (1927), sešit 1—12. (Dokončení.)

4. a 8. srpna ztratila pevnost svůj strategický význam, byla evakuována a pevnůstky vyhozeny do povětří. 9. srpna večer slučuje se osádka s XI. ruskou armádou.

Autor zdůrazňuje z obrany opevněného místa Osoviec tyto poznatky:

1. pád opevněného místa za světové války nezavinilo stálé opevnění, ale špatná organizace obrany a nedostatky velitele i osádky;

2. přístup k opevněnému místu nutno bránit dopředu posunutými posílecemi, hájenými pružně, t. j. užitím co nejvíce útoků k jejich obraně;

3. opevněné místo musí disponovat dalekonosným dělostřelectvem a podporovat dělovou palbou obranu vpřed posunutých posílců, které nutno hájiti až do vyčerpání všech prostředků neb alespoň tak dlouho, dokud je možno počítati s podporou dělostřelectva;

4. dělostřelectvo v opevněném místě musí býti silně rozptýleno, vybaveno dobrými komunikacemi a těžkými úkryty, jakož i mnohými pozorovatelnami;

5. osádka opevněného místa musí býti dobře obeznámena s terénem.

Z různých technických zpráv nás zajímá nejvíce utvoření sekce pro propagandu stálého opevnění u polského vědeckého voj. ústavu (dne 25. III. 26) z iniciativy plk. inž. Hallera. Plk. inž. Haller zdůraznil v první ustavující schůzi, že stálé opevnění není populární vojenskou vědou; nutno je propagovati, neboť finanční náklad uložený do stálého opevnění je dobrou

pojistkou pro obranu státu. Němci za světové války uchránili své státní území před vpádem a zpusťšením (vyjma Východní Prusko), Francie šetřila na opevnění svých belgických hranic a přes své vítězství viděla svou zemi v rozvalinách, Rusko šetřilo na opevnění Port Arturu a výsledek — porážka i úpadek prestiže. Úkolem sekce jest:

1. popularisovati myšlenky o stálém opevnění jak v civilních, tak i v důstojnických vrstvách a boj proti jejich odpůrcům;

2. studovati dosavadní zkušenosti stálých opevnění k podání návrhu, jak užití stálého opevnění v moderní obraně hranic, jakož i ku podpoře operačních plánů polské armády v možné příští válce.

Navrhuje rozdělení sekce na skupiny:

1. propaganda opevnění i se zřením k stavbě normálních civilních budov, chráněných před nálety letectva a před plynovými útoky;

2. problém stálého opevnění se zřením k obraně státu;

3. takticko-fortifikační řešení strategických problémů;

4. technické řešení fortifikačních problémů.

Návrh schválen a vedoucím sekce zvolen gen. Malczewski. Výsledek činnosti propagační skupiny se již projevil v uveřejnění článků o „obraně Modlina“ a o „obraně opevněného místa Osoviec“, jež byly zde právě proto obšírněji recenzovány, abychom upozornili na to, jak se v této eminentně důležité příčině houževnatě pracuje a jaká důležitost se přičítá Voj. vědeckému ústavu v Polsku. A u nás?

Mjr. gšt. Polívka.

c) Revues italské.

Rivista militare Italiana.

Ročník I. (1927), čís. 9, září.

Plk. dr. F. Zugaro: — Statistická studie o významnáních za statečnost.

Mjr. pěch. v zál. J. Chittaro: — Technika a vojenské umění. (Pokračování článku z č. 8.) — Kronika, dějiny a voj. doktrína.

Kpt. alpinů E. Faldella: — Historický vývoj a dnešní ráz krytu: Zajištění nástupu v XIX. stol. — období napoleonské a moltskovské. — Myšlenky o krytu v době 1870—1914. — Kryt za velké války: kryt německý, francouzský a italský na východních hranicích. — Závěr.

Plk. děl. S. Targa: — Stálé opevnění k ochraně pozemních hranic: Účel opevnění a ochrana pohraničních pásem. — Předsudky o stálém opevnění. — Zkušenost ze světové války. — Kriteria systemisace hornatých hranic. — V závěru autor vyvozuje následující ráz organizace hornatých hranic:

a) přehradná pásma, jejichž elementy jsou organizovány podle válečné zkušenosti a se zřetelem na nutnou rozsáhlost přehrady;

b) dalekonosné baterie, které by nejen chránily přehradné pásmo proti účinkům nepřátelského děla, ale aby též mohly střeliti na velmi vzdálené a důležité body přístupových cest;

c) letiště pro dostatečně četné letecké prostředky k útoku na dálku a k protiletadlové obraně;

d) úplnou a dobře organisovanou mobilní obranu.

Pplk. děl. G. Castagna: — Letectvo armádního sboru: Úkoly, organisace, použití. — Závěr: Jednotlivým složkám letectva připadají úkoly: samostatné letectvo — bombardování; armádní letectvo — převědy na dálku; sborové letectvo — blízké převědy; tyto hlavní úkoly nevylučují dočasné úkoly jiné, které plynou z kritérií pro použití jednotlivých skupin. — Složitě a delikátní úkoly sborového letectva vyžadují, vedle technicky dokonalých strojů, personálu zvláště fyzicky schopného a dokonale vycvičeného, který mentální orientaci, kvalitou úsudku a způsobem činnosti musí být v dokonalé souhře se štáby a vojsky, s nimiž má pracovat. — S organisacíního hlediska není radno přidělit armádním sborům více prostředků, než jest normální potřebou; silnému opotřebování a namáhavosti služby lze lépe čelit většími přiděly armády podle daných potřeb; vydatné však musí být dotace, hlavně pojítek. Použití letectva pomocného musí být vyhrazeno velitelům velkých jednotek, musí být založeno na kritériu koordinace a leteckým velitelům musí ponechat delikátní úkol udržení výkonnosti letek a zajištění přesného provedení rozkazů.

Čís. 10, říjen.

Kpt. alpinů E. Faldella: Historický vývoj a dnešní ráz krytu. (Dokončení článku z čís. 9.) V závěru uvádí autor výrok generála Liuzziho při ukončení logistického cvičení, provedeného u hlavního štábu vojska v 1925: „Krytem tvořící se armády rozumíme: a) zabránění nepříteli, aby se na té neb oné straně hranic mohl zmocnit těch posic, které by svou vojenskou důležitostí vytvořily vážnou nevýhodu a překážku pro činnost armády; b) zatajit nepříteli zamýšlenou činnost tvořící se armády a tedy nástupové pohyby; c) získati všechny možné zprávy o silách a úmyslech nepřítelů; d) tím zajistiti armádě nutné a dostačité podmínky pro její vytvoření, odpovídající jejímu úkolu a činnosti. Zamýšlíme tedy, aby dnešní vpřed posunutý obsazení proti dřívějšímu předsunutému obsazení nabývalo těchto nových vlastností: větší aktivity, ofensivní nebo defenzivní, odpovídající úkolu a tedy vytvoření a činnosti armády a tím užší závislosti na armádě. — Není zbytečno dodat: 1. že se v dopředu posunutém obsazení — počátečním a zesíleném princip úspory sil (vojsk a služeb) musí co nejvíce

uplatnit; 2. že toto maximální uplatnění musí nalézt vydatnou basí v mírové přípravné organisaci pohraničního pásma; 3. že vzhledem k větší činnosti, požadované od nynějšího vpřed posunutého obsazení je záhodno, ne-li nutno, použití velkých organických jednotek vhodně doplněných podle důležitosti a charakteristik příslušného pásma; 4. že velmi obtížnému úkolu vpřed posunutého obsazení velice prospěje, když velitelství, vojska a služby budou složeny z týchž elementů, které v míru společně pracovaly o přípravné organisaci příslušného pohraničního pásma.

Brig. gen. S. Gatto: — Mechanický tah dělostřelectva: Nutnost mechanického tahu a jeho způsob. — Problém vleku. — Opatření pro mobilisaci. — Otázka pohonných hmot. — Závěr: Mechanický tah dělostřelectva se vnučuje a musí být zaveden co nejdříve. V oboru strategie dovoluje dalekosáhlá a rychlá přemístění dělostřelectekých mas i mezi nejvzdálenějšími úseky. V oboru taktiky vylučuje velkou zranitelnost koně (samočinné zbraně a plyny) a skýtá možnost sledovat vždy a všude pěchotu. S praktického hlediska snižuje počty a zjednodušuje požadavky životní, opatření, zásobování, výcviku a mobilisace. S hlediska hospodářského způsobuje milionové úspory ročně. — K tomu je nutno: omeziti počet typů traktorů a k účelům mobilisačním využití motorových pluhů, které nejlépe vyhovují vojenským potřebám. Zmechanisovati všechny druhy dělostřelectva jednotným systémem: vlek na elastickém podvozku, pro každý druh děla podvozek speciální, co možná univerzální. Zavésti prozatím 2 typy traktorů — těžký a lehký — avšak podobné vlastnostmi (výměnné součástky) a ovládním; později pro těžké dělostřelectvo zavést traktor mocnější, avšak stejného typu. Zavésti třídění a rekvizici motorových pluhů; studovati a použití všech opatření k jejich rozšíření, k dohledu a přeměně za mobilisace. Rozřešiti otázku pohonných hmot.

Mjr. pěch. v zál. J. Chittaro: — Doktrína a metoda. — (Pokračování článku z čís. 9 „Technika a voj. umění“.)

Kpt. gšt. O. Carnevale: — Situace v Číně a mezinárodní soupeřství na Dálném východě.

Čís. 11, listopad.

Kpt. děl. A. Tosti: — Tři dny na Monte Cimone: Terén, rakouské dobytí, italské zpětné dobytí, rakouská mina.

Pplk. gšt. A. Baccari: — Zvědy na dálku: Jejich podstata a úkoly.

Jednotky nejzpůsobilejší k provedení zvědy na dálku a jich seskupení ve velké jednotky. — Složení velké jednotky mající za úkol zvědy na dálku. — Způsoby provedení.

Plk. děl. M. Zanotti: — Příklad použití divisního dělostřelectva v ofensivní akci. Terén, taktický předpoklad, rozkazy vyššího velitelství, zprávy o nepříteli. — Činnost velitele divise: koncepce, použití pěchoty, použití dělostřelectva. — Činnost velitele pluku, jemuž byl svěřen hlavní nápor.

Kpt. gšt. O. Carnevale: — Situace v Číně a mezinárodní souperství na Dálném východě. (Dokončení.)

Čís. 12, prosinec.

Div. gen. E. Barbarich — Legionářský život v římských koloniích.

Kontreadmirál R. Bernotti: — Válka ve vzduchu: — Úplná autonomie použití. — Koordinované použití. — Čile letecké armády. — Ovládnutí vzduchu. — Vztahy mezi velitelstvími. — Závěr: Mimo pomocné letectvo a leteckou armádu je potřeba skupin společně pracujících s vojskem a loďstvem. Rozdělení leteckých sil k těmto třem druhům použití musí být přesně vymezeno. Způsob činnosti podle kritérií uvedených v úvaze vyplyne ze vzájemných dohod a společných cvičeníbraných sil.

Brig. gen. R. Corselli: — Italská vojenská tradice.

Plk. pěch. C. Trezzani (prof. vál. školy): — Přibližovací pochod armády: Všeobecné linie problému. — Podrobný rozbor problému. — Zvědy na dálku a na blízko. — Zajištění:

proti útokům ze vzduchu, proti rychlým nepřátelským jednotkám, v blízkosti nepřitele. — V závěru pojednává autor o nutnosti organizace a přípravy velké bitvy, soustředění prostředků k jejímu vedení a využití úspěchu. Hledání překvapení, zajištění pochodu a bitevního rozvinutí jádra sil vytvořením dotykového a krycího pásma dopředu posunutými rychlými jednotkami a divisemi neb i armádními sbory. Kdežto dříve úkol zajištění připadal předvoji, je nutno nyní jej hledati jednak zvědy, jednak sestavou vojsk. Zvědy na blízko tím nabývají větší důležitosti, ježto vedle hledání zpráv o nepříteli jim připadá též úkol zajištění. Zvědy přispívají k zajištění jen nepřímo a neúplně; k úplné bezpečnosti je třeba prostoru a času pro přípravu k bitvě, a ježto boj předvoje nemůže zabezpečiti tyto podmínky, hledí se jich dosáti sestavou hlavních sil: hledíme tedy co nejdříve nabýti zpráv o přítomnosti nepřitele a podle vzdálenosti dělíci nás od něho přecházíme ze sestavy logistické do sestavy taktické, nebo přímo do sestavy přibližovací, nebo do sestavy přechodné s jednotkami členěnými čelně a méně do hloubky. V podstatě čas a prostor v minulosti požadovaný od předvoje nahrazujeme nyní prostorem požadovaným od zvědy a zřikáme se času, ježto na bojiště přicházíme se silami již pohotovými k zahájení akce podle naší vůle. — Dodává, že tento problém je pozorně studován hlavním štábem a doufá v brzké oficiální potvrzení tohoto řešení.

Div. gen. F. Baistrotschi: — Palba. Palba velké jednotky v bitvě. — Činnost a odpovědnost velitele. Kv.

LITERÁRNÍ PŘEHLED

Prof. dr. Bedřich Aereboe: Der Einfluß des Krieges auf die landwirtschaftliche Produktion in Deutschland. Stuttgart, Berlin und Leipzig, Yale University, Press, New Haven 1927.

(Wirtschafts- und Sozialgeschichte des Krieges, Deutsche Serie.)

V německé serii spisů, pojednávajících o hospodářských a sociálních dějinách světové války, vyšlo před rokem dílo člena říšské hospodářské rady německé, prof. dra Aereboe, které pojednává o vlivu světové války na zemědělskou výrobu v Německu. Toto obsáhlé dílo rozděluje autor ve tři části, z nichž první pojednává podrobně o přirozených, historických a hospo-

dářských podmínkách zemědělství Německa v posledních 100 letech před světovou válkou, v druhé probírá zemědělskou výrobu Německa za světové války a ve třetí pak seznamuje čtenáře s rozvojem zemědělství Německa po světové válce. Zdůrazňuje objev umělých hnojiv, který způsobil radikální převrat na poli zemědělské výroby v době předválečné. Vedle chlévské mrvy bylo již od pradávna užíváno hnojiv umělých, avšak tyto způsoby hnojení byly jen metody empiricky vynalezené. Teprve Justus v. Liebig popřel tyto metody vědecky a potřel v svém odborném díle, vydaném v roce 1840 „Organická chemie a její použití v zemědělství a fyziologii“ do-